

TILSYNSRAPPORT

Tilsyn med kommunal beredskapsplikt og helseberedskap i Skaun kommune 2023

Tidsrom for tilsynsbesøket:

25.5.2023

Statsforvalteren i Trøndelag

14.12.2023

Oppfølging av tilsynet

I dette tilsynet ble det ikke avdekket lovbrudd. Tilsynet er derfor avsluttet.

Innholdsfortegnelse

1. Sammendrag
2. Bakgrunn/Formål
3. Rammer for tilsynet
4. Hovedinntrykk
5. Resultater fra tilsynet
6. Grunnlagsdokumenter
7. Deltakere

Tilsynssted: Skaun Rådhus

Kontaktperson i kommunen: Beredskapskontakt Knut André Bjerke

Statsforvalterens tilsynsgruppe: Tilsynsleder Tore Brønstad, samfunnssikkerhet og beredskap. Tilsynskoordinator Anette Askeland Lie, beredskap Fagdirektør Marit Dypdal Kverkild, helse- og samfunn, Ass. fylkeslege Kristine Asmervik, helse- og omsorg, Juridisk seniorrådgiver Guro M. B. Knipenberg, helse- og omsorg

Tilsynsrapporten er godkjent av Seniorrådgiver Tore Brønstad, samfunnssikkerhet og beredskap Fagdirektør Marit Dypdal Kverkild, helse og samfunn

Foreløpig rapport sendt 13.06.2023

Endelig rapport sendt 12.07.2023

Kommunens frist for oppfølgingsplan -----

1. Sammendrag

Tilsynet er gjennomført med hjemmel i lov om kommunal beredskapsplikt, sivile beskyttelsestiltak og Sivilforsvaret (sivilbeskyttelsesloven) §29, forskrift om kommunal beredskapsplikt §10 og lov om statlig tilsyn med helse- og omsorgstjenesten m.m. (helsetilsynsloven) §2.

Målet med tilsynet var å undersøke om kommunens arbeid med kommunal beredskap og helseberedskap er i samsvar med kravene til kommunal beredskapsplikt og kommunal helseberedskap.

Statsforvalterens hovedinntrykk av kommunens arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap og helseberedskap, samt resultater fra tilsynet, er beskrevet under kapittel 4 i rapporten.

Statsforvalteren avdekket ingen avvik under tilsynet i Skaun kommune.

2. Bakgrunn/Formål

Helseberedskap og kommunal beredskapsplikt er basert på de samme prinsippene og har et felles mål om beskyttelse av befolkningen.

Kommunene har ansvar for å utvikle trygge og robuste lokalsamfunn, og opprettholde nødvendige tjenester også når lokalsamfunnet rammes av uønskede hendelser som utfordrer kommunen, enten de forekommer i fredstid, ved sikkerhetspolitiske kriser eller i væpnet konflikt.

Tilsynet ble gjennomført med hjemmel i Sivilbeskyttelsesloven §29, forskrift om kommunal beredskapsplikt §10 og Helsetilsynsloven §2. I tillegg finnes tilsynshjemler i ulike særlover på helseberedskapsområdet.

Tilsynet skal følge bestemmelsene i kapittel 10 A i KommuneLoven.

Målet med tilsynet var å undersøke om kommunens arbeid med kommunal beredskap og helseberedskap er i samsvar med kravene i sivilbeskyttelsesloven §§14 og 15, forskrift om kommunal beredskapsplikt, helseberedskapsloven, forskrift om krav til beredskapsplanlegging, helse- og omsorgstjenesteloven, smittevernloven, folkehelseLoven, forskrift om miljørettet helsevern og forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten.

Statsforvalteren ville undersøke om kommunen, i tråd med kravene i lov og forskrift, hadde:

- En beredskapsplanlegging som bygger på risiko- og sårbarhetsanalyser av uønskede hendelser som kan inntreffe i egen kommune
- En forberedt kriseorganisasjon for håndtering av uønskede hendelser, herunder;
 - en forberedt kriseledelse
 - en kriseorganisasjon som kjenner egne beredskapsplaner
 - om kommunen har sikker informasjonsstyring og plan for krisekommunikasjon
 - om alle som har en rolle i beredskapen har fått opplæring
 - om beredskapen er øvet, evaluert og oppdatert

3. Rammer for tilsynet

Tilsynet er gjennomført etter prinsippene for systemrettet tilsyn. Skriftlig revisjonsvarsel ble sendt 25.01.2023.

Tilsynet ble gjennomført iht. plan, med åpningsmøte, intervju med relevante personer i kommunen samt sluttmøte. Foreløpig oppsummering og avvik ble presentert i sluttmøtet.

Denne rapporten omhandler evt. avvik og andre inntrykk som er avdekket under revisjonen.

Avvik er manglende etterleving av krav i lov og forskrifter som kommunen har plikt til å etterleve innenfor kommunal beredskapsplikt og kommunal helseberedskap.

Vi gjør oppmerksom på at Statsforvalteren kun undersøker om kommunens arbeid med kommunal beredskap og kommunal helseberedskap er i tråd med lov og forskrift.

Tilsynet gir derfor ikke en fullstendig vurdering av kommunens arbeid med dette.

4. Hovedinntrykk

4.1 Kommunal beredskapsplikt

Skaun kommune arbeider helhetlig og systematisk med samfunnssikkerhet og beredskap. Det arbeides tverrfaglig, med en klar ledelsesstruktur, og med fokus på at ressursene skal finne hverandre i organisasjonen.

Samfunnssikkerhet og beredskap er innarbeidet i kommunens overordnede planverk, herunder planstrategi og kommuneplanens samfunnsdel. Kommunen er nå i gang med revisjon av kommuneplanens arealdel og det er viktig at også samfunnssikkerhet og beredskap blir en del av denne.

Skaun har en godt gjennomarbeidet ROS analyse. Denne er sist revidert i 2022. Det er kartlagt sårbarheter og hendelser som kan ramme kommunen, samt konsekvenser og tiltak for å kunne begrense disse.

På bakgrunn av den helhetlige ROS analysen er det arbeidet ut et godt beredskapsplanverk, med en overordnet del og en operativ del.

Med utgangspunkt i helhetlig ROS gjennomførte Skaun kommune en øvelse (ulykke i tunell) den 7. mars 2023. Sivilforsvaret og Statsforvalteren var til stede under denne øvelsen.

Avtaler med de frivillige organisasjonene samt deres ressurser bør formaliseres/oppdateres.

Kommunen vurderer nå etablering kommunalt beredskapsråd, noe som anbefales av statsforvalteren.

Kommunen har gått til innkjøp av to satellitt-telefoner. Kommunens kriseledelse disponerer ikke nødnettradio, men kan låne dette av andre kommunale tjenester ved behov.

Kommunen bør etablere et system for opplæring som sikrer at alle som er tiltenkt en rolle i kommunens krisehåndtering har tilstrekkelig kvalifikasjoner (eks. CIM).

Kommunen har befolkningsvarling gjennom varsling²⁴.

Kommunen kan med fordel legge ut mer informasjon om kommunens beredskapsorganisasjon og kommunens arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap.

Skaun kommune arbeider helhetlig og systematisk og iht. Forskrift om kommunal beredskapsplikt §3.

Hovedkonklusjon samfunnssikkerhet og beredskap

Kommunen har en helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse iht. krav i sivilbeskyttelsesloven § 14 og forskrift om kommunal beredskapsplikt § 2.

Kommunen har en beredskapsplan som dekker sivilbeskyttelsesloven § 15 og forskrift om kommunal beredskapsplikt §4.

Kommunen beredskapsplan øves iht. Forskrift om kommunal beredskapsplikt §7.

Kommunen evaluerer uønskede hendelser og øvelser iht. forskrift om kommunal beredskapsplikt § 8.

Kommunen bør etablere et system for opplæring som sikrer at alle som er tiltenkt en rolle i kommunens krisehåndtering har tilstrekkelig kvalifikasjoner.

4.2 Helseberedskap

Planverk

Skaun kommune har Plan for helsemessig og sosial beredskap fra 2023. Handlingsplan for psykososialt kriseteam er fra 2021.

Smittevernplanen er fra 2014 - 2018, og må evalueres og oppdateres slik at den er tidsaktuell i forhold til gjeldende lover. Kommunen har smittevernlege og kommuneoverlege. Det er behov for ansvar- og rolleavklaring når det gjelder smittevernarbeidet. Dette gjelder oppdatering av smittevernplan og infeksjonskontrollprogram i kommunens helseinstitusjoner. Infeksjonskontrollprogram er en del av smittevernplanen.

Det foreligger ikke beredskapsplan for miljørettet helsevern som omhandler tiltak for å håndtere CBRNE-hendelser med unntak av atomhendelser som er beskrevet i helhetlig kommunal ROS.

I den forbindelse må også hastekompetanse for kommuneoverlegen avklares – jf. folkehelsesloven § 27b (avklares i delegasjonsreglementet.)

Planverket er ikke systematisk plassert og det er en fordel for kommunen om det gjøres en systematisk oversikt og plassering av planverk i CIM og kommunens kvalitetssystem Compilo.

Kommuneoverlegens funksjon

Kommunen har 80 % kommuneoverlege funksjon, underlagt Kommunalsjef helse og mestring. Kommuneoverlegen er rådgivende medlem til kriseledelsen og medlem og veileder i kriseteam. Det er ikke plassert planansvar for smittevern hos kommuneoverlegen til tross for at kommuneoverlegen oftest er involvert i smittevernsaker. Kommunen har smittevernlege. Kommuneoverlegen var involvert i utarbeidelse av kommunens helhetlige ROS av 2023.

Brann

Kommunen har god brannberedskap satt i et styringssystem i sine institusjoner og heldøgns omsorgsboliger. Vennatunet er ikke optimalt i forhold til brannsikring – særlig ved henvendelser pga. bygningsstruktur og pasientgruppe som bor her.

Strøm

Det er aggregat knyttet til helse- og omsorgs institusjonen Rossvollheimen. Kommunen har oversikt over sårbare pasienter som bor i kommunen dersom det oppstår strømbrytning. Ved langvarig strømbrytning over 3-5 dager mangler en helhetlig vurdering av konsekvenser og avbøtende tiltak. Som eksempel på sårbare faktorer er digitale tjenester, velferdsteknologisk og medisinskteknisk utstyr. Det er spesielt risikofyllt at hjemmetjenesten kun har el-biler.

Legemiddelberedskap

Både nasjonalt, regionalt og lokalt er det behov for forsterket kapasitet når det gjelder legemiddelberedskap. Det er derfor behov for gjennomgang av kommunal legemiddelberedskap.

Psykososialt kriseteam

Kommunen har etablert psykososialt kriseteam med egen Handlingsplan for psykososialt kriseteam fra 2021. Det har vært en stabil ledelse av kriseteamet i svært lang tid – over 15 år. Kriseteamet består av ansatte fra helsetjenesten, psykisk helse, PPT, legetjenesten, kirken og politi-kontakt. Kommuneoverlegen deltar som faglig rådgiver. Opplæring av kriseteamets medlemmer er satt i system med 4 faste administrative møter per år der hendelser gjennomgås som case. Hendelser og øvelser evalueres.

Gjennomsnittlig håndteres ca.10 hendelser per år, og det er relativt lav terskel for å dra ut. Hendelsene håndteres etter gjeldende retningslinjer for kriseteamet og det er alltid to personer som drar ut. I retningslinjene er det beskrevet hvem som har myndighet til å kalle ut teamet, og hvordan teamet jobber i hendelsene. Det er ikke opprettet egen vaktordning for medlemmene i teamet. Det er i retningslinjene ikke beskrevet hva som er gjeldende praksis når medlemmer i teamet er inhabile ved hendelser. Det er heller ikke beskrevet praksis for sårbarheter som ferie-avviklinger og fravær, og samarbeid med nabokommunenes kriseteam både hensyn til felles kompetanseheving og samarbeid ved hendelser.

Kriseteamet har avklart rolle ved evakuering og pårørendesenter. Det er etablert avtaler om EPS i nabokommunene Trondheim og Orkland. Formelt sett har da disse kommunene ansvar for øyeblikkelig helsehjelp til de som oppholder seg i kommunen også på et EPS jf. HOL §§3-1 og 3-2. Det anbefales at det avklares ansvar ved akutte legebehov med nabokommunen ved etablering av EPS samt varslingsystem til nabokommunen ved etablering av EPS der. Politiets roller og ansvar på EPS bør også avklares.

5. Resultater fra tilsynet

Kommunal beredskapsplikt

Ingen avvik eller merknader

Helseberedskap

Avvik

Smittevernplan må revideres, jf. smittevernloven § 7-1, 3.ledd.

6. Grunnlagsdokumenter

Grunnlagsdokumenter

Plan/dokument	Gyldig fra	Gyldig til
Planstrategi for Skaun kommune	2020	2023

Plan/dokument	Gyldig fra	Gyldig til
Kommuneplanens Samfunnsdel	2023	2035
Bestemmelser Kommuneplanens arealdel (NB. KPA er under utarbeidelse)	2014	2040
Helhetlig kommunal ROS analyse	2022	2026
Beredskapsplan - overordnet del	2023	2024
Beredskapsplan - operativ del	2023	
Beredskapsplan vann- operativ del	2023	
Helseberedskapsplan	2023	2026
Handlingsplan for psykososialt kriseteam	2021	
Kontinuitetsplan for legetjenesten i Skaun Kommune ved epidemi	2020	
Beredskapsplan NAV kontor	2023	
Evalueringsrapport etter beredskapsøvelse - trafikkulykke i Brekktunellen	2023	
Smittevernplan	2014	2018

7. Deltakere

Ikke publisert her.

Steinkjer, 12. juni 2023

Tore Brønstad
Tilsynsleder
Kommunal- og justisavdelingen

Marit Dypdal Kverkild
Fagdirektør helse- og samfunn
Helse- og omsorgsavdelingen

